

D ů v o d y:

Pokud se žaloba domáhá toho, by byl prohlášen zmatečným rozsudek ze dne 11. dubna 1930, jest žalobou o zmatečnost podle § 529 prvý odstavec c. ř. s. Dojde-li soud, prozkoumaj žalobu o zmatečnost podle předpisu § 538 c. ř. s. k úsudku, že jsou tu požadavky prvé věty zmíněného paragrafu a že žaloba není nepřijatelná z některého důvodu uvedeného v § 529 druhý odstavec c. ř. s., má podle § 541 c. ř. s. býti jednáno jen o důvodu a o přijatelnosti žaloby a jest za tím účelem položit rok k ústnímu jednání. Takové usnesení, které jest příznivým výsledkem předběžného zkoumání žaloby, nelze podle § 130 druhý odstavec c. ř. s. napadati zvláštním opravným prostředkem, ježto jde o nařízení roku. Věc jest táž, došel-li k příznivému výsledku předběžného zkoumání žaloby pro zmatečnost teprve soud rekursní na žalobcův recurs. I v tomto případě zahrnuje v sobě rozhodnutí rekursního soudu usnesení, že má býti položen rok k ústnímu jednání. Dovolací rekurent není tím nijak zkrácen, neboť má na vůli, by při ústním jednání přednesl své námitky proti formální přijatelnosti žaloby o zmatečnost, by se domáhal odmítnutí žaloby usnesením podle § 543 c. ř. s., a kdyby mu nebylo vyhověno, by podal opravné prostředky podle zákona přijatelné. Pokud se žaloba domáhá, by byly prohlášeny neplatnými i smíry ze dne 11. dubna 1930 a 23. června 1930, není žalobou o zmatečnost, nýbrž žalobou určovací. Poněvadž však rekursní soud uložil prvému soudu, by ustanovil rok k ústnímu jednání o celé žalobě, tedy i o žalobním žádání, kterým se žalobkyně domáhá neplatnosti zmíněných smírů, jest recurs podle § 130 druhý odstavec c. ř. s. nepřijatelný proti usnesení rekursního soudu i ve příčině tohoto žalobního žádání. Dovolací recurs jest tudíž ve všech směrech nepřijatelný a bylo jej podle § 526 c. ř. s. odmítnouti.

Čís. 11919.

Neupozornil-li otec, že jest nezletilým dětem ustanoviti opatrovníka, any se střetly jeho zájmy se zájmy dětí, byla oprávněna tak učiniti matka dětí.

Soudu, zřizujícímu opatrovníka podle § 271 obč. zák., jest jen zkoumati, zda jest splněn formální předpoklad pro zřízení opatrovníka k tomu cíli, by opatrovník jménem nezletilců podal návrh, o jehož právní vyřízení nezletilcům jde, není však oprávněn zkoumati také, zda jest návrh, o nějž nezletilcům jde, ve věci opodstatněn.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, R I 587/32.)

V řízení o substituční pozůstalosti po Rudolfu D-ovi zamítl p o z ů s t a l o s t n í s o u d návrh na zřízení opatrovníka pro nezl. Vojtěcha a Eugena D-ovy. D ů v o d y: Jde o substituční jmění po Rudolfu D-ovi. Jmění má podle původní závěti připadnouti zákonným dědicům Rudolfa D-a, tedy jeho matce a bratru Vojtěchu D-ovým. Nezl. Vojtěch a Eugen jsou syny bratra Vojtěcha a nepřicházejí nyní v úvahu jako dědici a nejsou proto ani oprávněni ani povinni v dnešním substitučním jednání

vystupovati. Ustanovení matky nezletilců kolisním opatrovníkem v řádném pozůstalostním řízení u pozůstalostního soudu zemřelého Rudolfa D-a nemá účinku pro pozůstalostní řízení substituční, neb tam šlo o pozůstalost Rudolfa, kdežto nyní jde o pozůstalost Vojtěcha uvolněnou úmrtím Rudolfovým. Re k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu s poukazem, by nezl. Vojtěchu a Eugenu D-ovým zřídil kolisního opatrovníka. D ů v o d y: Nezl. Vojtěch a Eugen D-ovi domáhají se pro sebe zřízení opatrovníka, požadujíce, by byli přibráni ku projednání pozůstalosti po Rudolfu D-ovi, poněvadž se svěřenecké náhradnictví vztahuje i na ně, jako děti zákonného dědice Vojtěcha D-a. Každému jest volno, by své skutečné nebo domnělé právo uplatňoval před soudem, po případě před jinými úřady, nikdo nemůže býti z toho vylučován. Nezletilci mohou tak učiniti jen svým zákonným zástupcem a, střetnou-li se jejich zájmy s jeho zájmem, jest jim ustanoviti kolisního opatrovníka, by jejich zájmy zastupoval. Teprve opatrovník bude moci podati věcné návrhy k soudu, a soud po příslušném jednání o nich rozhodne, zda jsou podle zákona oprávněny, čili nic. Mělo se tak státi i v projednávaném případě, neboť, tvrdí-li nezletilci, že jejich zájmy odporují zájmům otce a otec je tedy zastupovati v projednávaném případě nemůže, nezbývá, než zříditi jim kolisního opatrovníka k hájení jejich zájmů. Tím, že jim bude dána možnost, by své zájmy uplatnili, nepřiznává se jim ovšem eo ipso ještě legitimace jiná. To bude věcí dalšího šetření a rozhodování pozůstalostního soudu. Rekursní soud sám nemůže o osobě kolisního opatrovníka rozhodovati. Učiní tak první soud po šetření a po případném slyšení zúčastněných.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Tvrdí-li nezletilé děti Vojtěch a Eugen D-ovi, synové Vojtěcha D-a, že se v pozůstalosti po Rudolfu D-ovi vztahuje svěřenské náhradnictví i na ně jako děti zákonného dědice, jejich otce, a přihlásil-li se i jejich otec jako dědic k substituční podstatě zůstavitele Rudolfa D-a, jest zřejmo, že se střetly v pozůstalostním řízení po Rudolfu D-ovi zájmy nezletilců se zájmy jejich otce. Nastal tudíž případ § 271 obč. zák., kdy musí býti soud dožádán, by byl nezletilcům jmenován zvláštní opatrovník, ježto jim, jak správně podotkl rekursní soud, nelze brániti, by své právo, ať již domnělé nebo skutečné, neuplatňovaly na soudě. Ustanoviti v takovém případě opatrovníka nezletilcům bylo povinností soudu, uloženou jemu již ustanovením § 21 obč. zák. a nadto § 271 obč. zák. Jest ovšem správné, že měl soud na tuto povinnost upozorniti v první řadě otec, jemuž přísluší ze zákona, by zastupoval nezletilé děti (§ 147 obč. zák.). Neučinil-li tak otec, byla podle § 178 obč. zák. oprávněna učiniti tak matka dětí jako nejbližší příbuzná. Nemá proto výtka stěžovatelova — že matka nezletilých dětí nebyla oprávněna k návrhu na zřízení kolisního opatrovníka a k rekursu do usnesení prvního soudu —, opory v zákoně. Nezkoumal-li rekursní soud, — nařídív prvnímu soudu, by učinil opatření podle § 271 obč. zák., — zda jest i věcně opodstatněn důvod, z něhož jest žádáno zřízení opatrovníka pro nezletilce, nelze mu vytý-

kati nesprávné nazírání na věc. Rekursnímu soudu bylo jen zkoumati, zda jest dán formální předpoklad pro zřízení opatrovníka s hlediska § 271 obč. zák., k tomu cíli, by opatrovník jménem nezletilců podal návrh, o jehož právní vyřízení nezletilcům jde. Rekursní soud nebyl však oprávněn zkoumati, je-li návrh, o nějž jde nezletilcům, ve věci opodstatněn. Řešiti tento úkol bude na soudě teprve, až, bude-li návrh ten podán osobou k tomu oprávněnou, totiž opatrovníkem k tomu cíli dětem zřízeným.

Čís. 11920.

Nebyla-li pohledávka ve vyrovnacím řízení dlužníkem uznána a vyrovnací komisař vydal proto usnesení podle § 46 (4) vyr. ř. z roku 1914, nemohl věřitel, bylo-li zatím vyrovnání právoplatně potvrzeno, žalovati o plnění, nýbrž měl, chtěl-li ujíti následkům, jež zákon spojuje s nepodáním žaloby ve lhůtě určené vyrovnacím komisařem, podati žalobu určovací po rozumu § 228 c. ř. s. Věřitel měl tu právní zájem na tom, by sporný právní poměr byl co nejdříve určen. Podaná určovací žaloba zůstala přípustná i co do vyrovnacích kvot, jež se staly splatnými za sporu. Věřitel se však mohl domáhati jen určení, že sporná pohledávka je po právu částkou stanovenou vyrovnací kvotou. Žaloval-li o určení, že je po právu celá pohledávka, nemohlo to míti v zápětí zamítnutí žaloby v celém rozsahu, nýbrž bylo jí vyhověti v omezené míře.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, Rv I 2307/31.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném společenstvu, by bylo uznáno právem, že pohledávka žalující firmy v žalobě bližší určená jest po právu a že žalované společenstvo jest povinno to uznati. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání žalobkyně po případném ústním jednání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Především jest řešiti otázku, zda jde o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s., jak míní nižší soudy, či o žalobní návrh na plnění, s nímž jest spojen návrh na zjištění předurčujícího právního poměru po rozumu § 236 c. ř. s., jak má za to dovolatelka, a dále jde-li o žalobu určovací, zda jsou splněny její předpoklady. Podle doslovu žalobního žádání jest jeho předmětem určení, že pohledávka žalobkyně ze vkladní knížky žalovaného společenstva, činící k 17. února 1922 600.000 Kč s 4½% úroky od 17. února 1922 jest po právu. Ovšem žalobkyně se domáhá také toho, by žalované společenstvo bylo povinno to uznati, leč tímto dodatkem nepozbyla žaloba, která jest ve své podstatě žalobou určovací, podle § 228 c. ř. s. této své povahy a nestala se žalobou o plnění. Ježto tudíž jde o žalobu určovací, jest zkoumati, zda jsou splněny její